

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2009-2010

---

4 JANUARI 2010

Wetsvoorstel betreffende het lot van de onderhoudsschulden in het kader van een collectieve schuldenregeling en het invoeren van een effectieve invordering van alimentatieschulden door de Dienst alimentatievorderingen

(Ingediend door mevrouw Els Schelfhout c.s.)

TOELICHTING

Dit wetsvoorstel staat in nauw verband met het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de Federale Overheidsdienst (FOD) Financiën, met het oog op de verbetering van de situatie van de begunstigden van een alimentatievordering dat mevrouw Els Schelfhout in de Senaat indiende (stuk Senaat, nr. 4-1379/1 — 2008/2009). Dat voorstel strekt ertoe om de toegang tot de DAVO te vergemakkelijken en de kosten van een invordering door de DAVO ten laste van de onderhoudsplichtige te leggen en werkt suppletief ten aanzien van huidig voorstel.

A. Juridische achtergrond onderhoudsschulden

Uit artikel 203 van het Burgerlijk Wetboek volgt dat de ouders naar evenredigheid van hun middelen zorgen voor de huisvesting, het levensonderhoud, het toezicht, de opvoeding en de opleiding van hun kinderen. Deze verplichting loopt in principe tot de meerderjarigheid van het kind. Indien echter de opleiding niet voltooid is op dat moment, loopt de verplichting door na de meerderjarigheid van het kind. Ook artikel 27 van het Kinderrechtenverdrag van 20 november 1989 erkent de primaire verantwoordelijkheid van de ouders om te zorgen voor de levens-

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2009-2010

---

4 JANVIER 2010

Proposition de loi relative au sort des dettes alimentaires dans le cadre d'un règlement collectif de dettes et à l'instauration de mesures permettant un recouvrement effectif des créances alimentaires par le Service des créances alimentaires

(Déposée par Mme Els Schelfhout et consorts)

DÉVELOPPEMENTS

La présente proposition de loi est à mettre en corrélation avec la proposition de loi modifiant la loi du 21 février 2003 créant un Service des créances alimentaires au sein du Service public fédéral (SPF) Finances, en vue d'améliorer la situation des bénéficiaires d'une créance d'aliments, que Mme Els Schelfhout a déposée au Sénat (doc. Sénat, n° 4-1379/1 — 2008/2009). Cette proposition, qui vise à faciliter l'accès au SECAL et à imputer les frais d'un recouvrement par celui-ci au débiteur d'aliments, a pour but de compléter la présente proposition.

A. Contexte juridique des dettes alimentaires

L'article 203 du Code civil dispose que les père et mère sont tenus d'assumer, à proportion de leurs facultés, l'hébergement, l'entretien, la surveillance, l'éducation et la formation de leurs enfants. L'obligation vaut en principe jusqu'à la majorité de l'enfant, mais elle se poursuit au-delà de celle-ci si la formation de l'enfant n'est pas encore achevée. L'article 27 de la Convention internationale des droits de l'enfant du 20 novembre 1989 prévoit, lui aussi, que c'est aux parents qu'incombe au premier chef la responsabilité d'assurer les conditions de vie nécessaires au déve-

omstandigheden die een kind in staat moet stellen om zich te ontwikkelen, zowel op lichamelijk, geestelijk, intellectueel, zedelijk als maatschappelijk gebied (1). Zij moeten dat doen naar hun vermogen en binnen de grenzen van hun financiële mogelijkheden. De overheid (de Staat die partij is bij het verdrag) neemt alle passende maatregelen om het verhaal te waarborgen van uitkeringen tot onderhoud van het kind door de ouders.

Een echtgeno(o)t(e) kan ook recht hebben op een onderhoudsuitkering van zijn/haar ex-partner. Indien er hierover niets overeengekomen wordt tussen beide partners beslist de rechter over de toekenning van een onderhoudsuitkering (2). De rechter bepaalt de hoogte van deze uitkering rekening houdende met de staat van behoefte van de onderhoudsgerechtigde echtgeno(o)t(e) (3). De uitkering is beperkt tot maximaal een derde van het inkomen van de onderhoudsplichtige. De duur van de onderhoudsuitkering is beperkt tot de duur van het huwelijk (4).

Er bestaan nog andere mogelijke vormen van onderhoudsverplichtingen, zoals de onderhoudsverplichting tussen schoonouders en schoonkinderen, de onderhoudsverplichting tussen adoptant en geadopteerde, de onderhoudsvordering ten laste van de nalatenschap, enzovoort. Een uitgebreide bespreking hiervan zou ons echter te ver leiden en maakt daarom niet het voorwerp uit van deze toelichting.

(1) Artikel 27 van het Kinderrechtenverdrag van 20 november 1989 bepaalt: « 1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van ieder kind op een levensstandaard die toereikend is voor de lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke en maatschappelijke ontwikkeling van het kind. 2. De ouder(s) of anderen die verantwoordelijk zijn voor het kind, hebben de primaire verantwoordelijkheid voor het waarborgen, naar vermogen en binnen de grenzen van hun financiële mogelijkheden, van de levensomstandigheden die nodig zijn voor de ontwikkeling van het kind. 3. De Staten die partij zijn, nemen, in overeenstemming met de nationale omstandigheden en met de middelen die hun ten dienste staan, passende maatregelen om ouders en anderen die verantwoordelijk zijn voor het kind te helpen dit recht te verwezenlijken, en voorzien, indien de behoefte daaraan bestaat, in programma's voor materiële bijstand en ondersteuning, met name wat betreft voeding, kleding en huisvesting. 4. De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen om het verhaal te waarborgen van uitkeringen tot onderhoud van het kind door de ouders of andere personen die de financiële verantwoordelijkheid voor het kind dragen, zowel binnen de Staat die partij is als vanuit het buitenland. Met name voor gevallen waarin degene die de financiële verantwoordelijkheid voor het kind draagt, in een andere Staat woont dan die van het kind, bevorderen de Staten die partij zijn de toetreding tot internationale overeenkomsten of het sluiten van dergelijke overeenkomsten, alsmede het treffen van andere passende regelingen. »

(2) Artikel 301, § 2, van het Burgerlijk Wetboek.

(3) Artikel 301, § 3, van het Burgerlijk Wetboek.

(4) Artikel 301, § 4, van het Burgerlijk Wetboek.

loppement de l'enfant sur les plans tant physique, mental et spirituel que moral et social (1). Ils doivent le faire dans les limites de leurs possibilités et de leurs moyens financiers. L'autorité (l'État partie à la Convention) prend toutes les mesures appropriées en vue d'assurer le recouvrement de la pension alimentaire de l'enfant auprès de ses parents.

Un conjoint peut également avoir droit à une pension alimentaire à charge de son ex-partenaire. Si rien n'a été convenu entre les deux partenaires à ce sujet, c'est au juge qu'il incombe de se prononcer sur l'octroi d'une pension alimentaire (2). Le juge fixe le montant de la pension alimentaire en tenant compte de l'état de besoin de l'époux bénéficiaire (3). La pension alimentaire ne peut excéder le tiers des revenus du débiteur d'aliments et ne peut avoir une durée supérieure à celle du mariage (4).

Il existe encore d'autres formes d'obligations alimentaires telles que l'obligation alimentaire entre beaux-parents et beaux-enfants, l'obligation alimentaire entre adoptant et adopté, l'obligation alimentaire à charge de la succession, etc. Toutefois, nous ne nous y attarderons pas dans le cadre des présents développements car cela nous mènerait trop loin.

(1) Article 27 de la Convention internationale des droits de l'enfant du 20 novembre 1984: « 1. Les États parties reconnaissent le droit de tout enfant à un niveau de vie suffisant pour permettre son développement physique, mental, spirituel, moral et social. 2. C'est aux parents ou autres personnes ayant la charge de l'enfant qu'incombe au premier chef la responsabilité d'assurer, dans les limites de leurs possibilités et de leurs moyens financiers, les conditions de vie nécessaires au développement de l'enfant. 3. Les États parties adoptent les mesures appropriées, compte tenu des conditions nationales et dans la mesure de leurs moyens, pour aider les parents et autres personnes ayant la charge de l'enfant à mettre en œuvre ce droit et offrent, en cas de besoin, une assistance matérielle et des programmes d'appui, notamment en ce qui concerne l'alimentation, le vêtement et le logement. 4. Les États parties prennent toutes les mesures appropriées en vue d'assurer le recouvrement de la pension alimentaire de l'enfant auprès de ses parents ou des autres personnes ayant une responsabilité financière à son égard, que ce soit sur leur territoire ou à l'étranger. En particulier, pour tenir compte des cas où la personne qui a une responsabilité financière à l'égard de l'enfant vit dans un État autre que celui de l'enfant, les États parties favorisent l'adhésion à des accords internationaux ou la conclusion de tels accords ainsi que l'adoption de tous autres arrangements appropriés. »

(2) Article 301, § 2, du Code civil.

(3) Article 301, § 3, du Code civil.

(4) Article 301, § 4, du Code civil.

Het niet nakomen van de onderhoudsverplichting door de onderhoudsplichtige wordt gekwalificeerd als een misdrijf (1). De onderhoudsplichtige die nalaat om gedurende twee maanden een onderhoudsuitkering te betalen, ten voordele van zijn echtgeno(o)t(e) of bloedverwant in neergaande of opgaande lijn, en waartoe hij is veroordeeld door een vonnis waartegen geen hoger beroep of verzet meer mogelijk is, kan worden veroordeeld voor het misdrijf «verlating van familie».

B. Collectieve schuldenregeling

De collectieve schuldenregeling werd ingevoerd in het Gerechtelijk Wetboek bij wet van 5 juli 1998 betreffende de collectieve schuldenregeling en de mogelijkheid van verkoop uit de hand van de in beslag genomen onroerende goederen (2).

De nieuwe wettelijke regeling moest een antwoord bieden op de problematiek van mensen die zich in een situatie van overmatige schulden bevinden en moest deze personen opnieuw toekomstperspectieven bieden.

De wettelijke regeling ziet er uit als volgt (3). Iedere natuurlijke persoon die geen handelaar is kan een verzoek indienen bij de bevoegde rechter om een collectieve schuldenregeling te verkrijgen, op voorwaarde dat hij niet in staat is om op duurzame wijze zijn opeisbare of nog te vervallen schulden te betalen en voor zover hij niet kennelijk zijn onvermogen zelf heeft bewerkstelligd (4).

De rechterlijke beschikking van toelaatbaarheid van collectieve schuldenregeling doet een situatie van samenloop ontstaan tussen de schuldeisers van de verzoeker. Deze situatie van samenloop heeft eveneens tot gevolg dat de interesten worden opgeschort en het vermogen van de verzoeker onbeschikbaar wordt (5). Alle middelen van tenuitvoerlegging die strekken tot betaling van een geldsom worden ge-

(1) Artikel 391*bis*, eerste lid, van het Strafwetboek: «Met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van vijftig euro tot vijfhonderd euro of met een van die straffen alleen, onverminderd de toepassing van strengere straffen, indien daartoe grond bestaat, wordt gestraft hij die, na door een rechterlijke beslissing waartegen geen verzet of hoger beroep meer openstaat, te zijn veroordeeld om een uitkering tot onderhoud te betalen aan zijn echtgenoot, aan zijn bloedverwanten in de nederdalende of in de opgaande lijn, meer dan twee maanden vrijwillig in gebreke blijft de termijnen ervan te kwijten.

(2) *Belgisch Staatsblad* van 31 juli 1998.

(3) De voor het wetsvoorstel relevante procedureregels worden summier samengevat zonder dat indiener zich op volledigheid wenst te beroepen.

(4) Artikel 1675/2 van het Gerechtelijk Wetboek.

(5) Artikel 1675/8, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek voorziet een verbod voor de verzoeker om behoudens toestemming van de rechter: enige daad te stellen die een normaal vermogensbeheer te buiten gaat en enige daad te stellen die een schuldeiser zou bevoordelen, behoudens de betaling van een onderhoudsschuld voor zover deze geen achterstallen betreft.

Le non-respect de l'obligation alimentaire par le débiteur d'aliments est qualifié infraction (1). Le débiteur d'aliments qui, ayant été condamné par une décision judiciaire ne pouvant plus être frappée d'opposition ou d'appel, à fournir une pension alimentaire à son conjoint, à ses descendants ou à ses ascendants, omet pendant plus de deux mois de s'acquitter de cette obligation, peut être condamné pour le délit d'«abandon de famille».

B. Règlement collectif de dettes

La procédure de règlement collectif de dettes a été introduite dans le Code judiciaire par la loi du 5 juillet 1998 relative au règlement collectif de dettes et à la possibilité de vente de gré à gré des biens immeubles saisis (2).

La nouvelle réglementation légale devait apporter une réponse au problème du surendettement et redonner des perspectives d'avenir aux personnes qui y sont confrontées.

Elle prévoit ce qui suit (3). Toute personne physique, qui n'a pas la qualité de commerçant, peut, si elle n'est pas en état, de manière durable, de payer ses dettes exigibles ou encore à échoir et dans la mesure où elle n'a pas manifestement organisé son insolvabilité, introduire devant le juge compétent une requête visant à obtenir un règlement collectif de dettes (4).

La décision judiciaire d'admissibilité du règlement collectif de dettes fait naître une situation de concours entre les créanciers du requérant, laquelle situation de concours entraîne à son tour la suspension du cours des intérêts et l'indisponibilité du patrimoine du requérant (5). Toutes les voies d'exécution qui tendent au paiement d'une somme d'argent sont suspendues (par exemple saisie-arrêt). Les saisies déjà pratiquées

(1) Article 391*bis* du Code pénal: «Sera punie d'un emprisonnement de huit jours à six mois et d'une amende de cinquante à cinq cents euros ou d'une de ces peines seulement, sans préjudice, s'il y a lieu, de l'application de sanctions pénales plus sévères, toute personne qui, ayant été condamnée par une décision judiciaire qui ne peut plus être frappée d'opposition ou d'appel, à fournir une pension alimentaire à son conjoint, à ses descendants ou à ses ascendants, sera volontairement demeurée plus de deux mois sans en acquitter les termes.»

(2) *Moniteur belge* du 31 juillet 1998.

(3) Il s'agit d'une présentation succincte — et qui ne prétend pas être exhaustive — des règles de procédure pertinentes dans le cadre de la présente proposition de loi.

(4) Article 1675/2 du Code judiciaire.

(5) L'article 1675/7, § 3, du Code judiciaire prévoit l'interdiction pour le requérant, sauf autorisation du juge, d'accomplir tout acte étranger à la gestion normale du patrimoine et d'accomplir tout acte susceptible de favoriser un créancier, sauf le paiement d'une dette alimentaire mais à l'exception des arriérés de celle-ci.

schorst (bijvoorbeeld beslag onder derden). De reeds gelegde beslagen behouden hun bewarende werking. De rechtbank stelt een schuldbemiddelaar aan. De verzoeker moet in het verzoekschrift een volledig beeld weergeven van zijn financiële situatie en alle schuldeisers opnemen. De schuldeisers worden door de griffie per gerechtsbrief aangeschreven. De schuldeisers moeten binnen de maand een aangifte doen van hun schuldvordering bij de schuldbemiddelaar. De schuldbemiddelaar kent de verzoeker een leefgeld toe dat ten minste gelijk is aan het bedrag dan niet vatbaar is voor loonbeslag conform de artikelen 1409 en 1412 van het Gerechtelijk Wetboek.

De schuldbemiddelaar stelt een ontwerp van minnelijke aanzuiveringsregeling op. De schuldeisers en bepaalde instanties (fiscus, RSZ, sociale verzekeringskassen, enz.) kunnen volledige of gedeeltelijke kwijtschelding verlenen. De minnelijke aanzuiveringsregeling moet door alle belanghebbende partijen worden goedgekeurd. Indien deze minnelijke aanzuiveringsregeling niet wordt goedgekeurd stelt de schuldbemiddelaar dit vast in een proces-verbaal dat hij aan de rechter overmaakt.

De rechter kan vervolgens zelf een gerechtelijke aanzuiveringsregeling vaststellen. De rechter kan bepaalde maatregelen nemen: uitstel en herschikking van betaling van de schulden in hoofdsom, interesten en kosten; vermindering van de conventionele interestvoet tot de wettelijke interestvoet en gehele of gedeeltelijke vrijstelling van moratoire interesten, vergoedingen en kosten. De maatregelen gaan gepaard met passende maatregelen van de verzoeker (schuldenaar) om de betaling van de schulden te vergemakkelijken of te garanderen.

Indien voornoemde maatregelen niet volstaan om de schuldtoestand te saneren kan de rechter nog andere maatregelen bevelen, namelijk de gedeeltelijke kwijtschelding van schulden, zelfs van kapitaal onder de volgende voorwaarden: alle voor beslag vatbare goederen worden te gelde gemaakt en het saldo van de onbetaalde schulden vormt met inachtneming van de gelijkheid van de schuldeisers het voorwerp van een aanzuiveringsregeling. De lopende onderhoudschulden vormen hierop echter een uitzondering en kunnen worden betaald zonder eerbiediging van de gelijkheid der schuldeisers. De rechter kan bovendien geen kwijtschelding bevelen van de nog te vervallen onderhoudsgelden, de schulden die een schadevergoeding uitmaken voor het herstel van een lichamelijke schade veroorzaakt door een misdrijf en de schulden van een gefailleerde die overblijven na het sluiten van een faillissement (bij verschoonbaarheid kan de rechter hiervan afwijken).

Indien blijkt dat geen enkele minnelijke of gerechtelijke aanzuiveringsregeling mogelijk is omdat de verzoeker over onvoldoende middelen beschikt kan de rechter de volledige kwijtschelding van de schulden

conservent leur caractère conservatoire. Le tribunal désigne un médiateur de dettes. Dans la requête, le requérant doit donner un aperçu complet de sa situation financière et y mentionner l'ensemble des créanciers. La décision d'admissibilité est notifiée aux créanciers sous pli judiciaire par le greffe. Ces derniers doivent établir dans le mois une déclaration de créance à l'intention du médiateur de dettes. Celui-ci attribue au requérant un pécule qui est au moins égal au montant n'entrant pas en considération dans le cadre d'une saisie sur salaire en application des articles 1409 et 1412 du Code judiciaire.

Le médiateur de dettes dresse un projet de plan de règlement amiable. Les créanciers et certaines instances (le fisc, l'ONSS, les caisses d'assurances sociales, etc.) peuvent accorder une remise de dettes totale ou partielle. Le plan de règlement amiable doit être approuvé par toutes les parties intéressées. S'il ne l'est pas, le médiateur de dettes le consigne dans un procès-verbal qu'il transmet au juge.

Ce dernier peut alors dresser lui-même un plan de règlement judiciaire contenant les mesures suivantes: le report ou le rééchelonnement du paiement des dettes en principal, intérêts et frais; la réduction des taux d'intérêt conventionnels au taux d'intérêt légal et la remise totale ou partielle des intérêts moratoires, indemnités et frais. Ces mesures peuvent être subordonnées à l'accomplissement par le requérant (le débiteur) d'actes propres à faciliter ou à garantir le paiement des dettes.

Si les mesures précitées ne suffisent pas pour assainir la situation financière, le juge peut encore ordonner d'autres mesures, comme la remise partielle de dettes, même en capital, aux conditions suivantes: tous les biens saisissables sont réalisés et le solde restant dû par le débiteur fait l'objet d'un plan de règlement dans le respect de l'égalité des créanciers. Les obligations alimentaires en cours font toutefois exception à la règle et peuvent être payées sans que l'égalité des créanciers soit respectée. En outre, le juge ne peut pas accorder de remise pour les dettes alimentaires non encore échues, ni pour les dettes constituées d'indemnités accordées en la réparation d'un préjudice corporel causé par une infraction, ni pour les dettes d'un failli subsistant après la clôture de la faillite (le juge peut déroger à cette règle en cas d'excusabilité).

S'il apparaît qu'aucun plan de règlement amiable ou judiciaire n'est possible en raison de l'insuffisance des ressources du requérant, le juge peut accorder la remise totale des dettes sans plan de règlement. Les

toestaan zonder aanzuiveringsregeling. De uitzonderingen voorzien bij de gerechtelijke aanzuiveringsregeling zijn ook hier van toepassing. De kwijtschelding van de schulden kan gepaard gaan met begeleidende maatregelen en is verworven, behoudens terugkeer tot beter fortuin binnen vijf jaar volgende op de beslissing. De beslissing is gedurende vijf jaar herroepbaar.

De rechter kan de beschikking tot toelaatbaarheid van de collectieve schuldenregeling of minnelijke/gerechtelijke aanzuiveringsregeling herroepen indien blijkt dat de verzoeker (schuldenaar) niet te goeder trouw handelt (1). De rechter kan worden gevat door eenvoudige schriftelijke verklaring neergelegd ter griffie of aan de griffie verzonden. Bij herroeping herleven de individuele middelen tot tenuitvoerlegging.

C. Invordering door de Dienst voor alimentatievorderingen (DAVO)

Wanneer een onderhoudsgerechtigde beroep doet op de DAVO treedt deze op in naam en voor rekening van de onderhoudsgerechtigde. Wanneer deze dienst voorschotten op onderhoudsgeld heeft betaald, dan treedt hij ten belope van de voorschotten van rechtswege in de plaats van de onderhoudsgerechtigde voor de inning en invordering van de alimentatievordering (2). De DAVO gaat ten vroegste één maand na de kennisgeving van de invordering over tot invordering door middel van een dwangbevel (3). Na deze betekening kan de DAVO bij een ter post aangetekende brief uitvoerend beslag onder derden leggen (4), en kan ook een eerder door de onderhoudsgerechtigde verkregen rechterlijke beslissing tot loondelegatie inroepen ten aanzien van derden zodat derde-schuldnaars enkel nog bevrijdend aan de DAVO kunnen betalen (5).

Bij het invorderen van de betaalde voorschotten en de achterstallen blijkt echter dat de DAVO bepaalde wettelijke hindernissen ondervindt om deze bedragen op een efficiënte wijze in te vorderen (*infra*). Deze hindernissen vertolken zich ook in concrete bedragen. Het totaal in te vorderen bedrag voor DAVO bedraagt momenteel zo'n 168,8 miljoen euro. Het totaal ontvangen bedrag belooft slechts 23,7 miljoen euro (6).

(1) Artikel 1675/15 van het Gerechtelijk Wetboek: de herroeping kan gebeuren in volgende gevallen: de afgifte van onjuiste stukken door de schuldenaar, het niet nakomen van de verplichtingen, onrechtmatig de lasten verhogen of de baten verminderen, het onvermogen bewerkstelligen, bewust valse verklaringen afleggen en bedrieglijke handelingen stellen in het nadeel van een schuldeiser.

(2) Artikel 12 van de wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën.

(3) *Ibid.*, artikel 13.

(4) *Ibid.*, artikel 14.

(5) *Ibid.*, artikel 15.

(6) Evaluatiecommissie DAVO, *Evaluatieverslag 2008*, blz. 42-44.

exceptions prévues dans le cadre du plan de règlement judiciaire s'appliquent également en l'espèce. La remise de dettes peut être assortie de mesures d'accompagnement et est acquise, sauf retour à meilleure fortune dans les cinq années qui suivent la décision. Cette dernière peut être révoquée pendant cinq ans.

Le juge peut révoquer la décision d'admissibilité du règlement collectif de dettes ou du plan de règlement amiable/judiciaire s'il apparaît que le requérant (le débiteur) n'a pas agi de bonne foi (1). Le juge peut être saisi par le biais d'une simple déclaration écrite déposée ou expédiée au greffe. En cas de révocation, les voies d'exécution individuelles sont rétablies.

C. Recouvrement par le Service des créances alimentaires (SECAL)

Lorsqu'un créancier d'aliments fait appel au SECAL, ce dernier agit pour le compte et au nom du créancier d'aliments. Lorsque ce service a payé des avances sur pensions alimentaires, il est subrogé de plein droit au créancier d'aliments, à concurrence du montant des avances, pour la perception et le recouvrement de la créance alimentaire (2). Le SECAL procède au recouvrement des montants dus par voie de contrainte au plus tôt un mois après la notification du recouvrement (3). Après cette signification, le SECAL peut, par lettre recommandée à la poste, procéder à une saisie-arrêt exécution (4) et il peut également opposer à des tiers une décision judiciaire de délégation de salaire obtenue précédemment par le créancier d'aliments, de sorte que les tiers débiteurs ne puissent effectuer des paiements libératoires qu'auprès du service en question (5).

Il apparaît toutefois que le SECAL rencontre certaines difficultés légales pour recouvrer efficacement les avances octroyées et les arriérés (*cf. infra*). Ces difficultés se traduisent également par des montants concrets. Le total des sommes à recouvrer par le SECAL s'élève ainsi actuellement à quelque 168,8 millions d'euros, alors que le total des sommes obtenues n'est que de 23,7 millions d'euros (6).

(1) L'article 1675/15 du Code judiciaire prévoit que la révocation peut être prononcée dans les cas suivants: le débiteur a remis des documents inexacts, ne respecte pas ses obligations, a fautivement augmenté son passif ou diminué son actif, a organisé son insolvabilité, a fait sciemment de fausses déclarations et a accompli des actes frauduleux au détriment d'un créancier.

(2) Article 12 de la loi du 21 février 2003 créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances.

(3) *Ibid.*, article 13.

(4) *Ibid.*, article 14.

(5) *Ibid.*, article 15.

(6) Commission d'évaluation du SECAL, *Rapport d'évaluation 2008*, pp. 42-44.

D. Draagwijdte van het voorstel

Onderhoudsschulden bekleden een bijzondere plaats in onze samenleving.

De gelijkheid van de schuldeisers vormt één van de basisbeginselen van de collectieve schuldenregeling. Er bestaan echter fundamentele verschillen tussen onderhoudsschulden en andere schulden, die een onderscheid tussen deze categorieën van schulden rechtvaardigt. Gelijke regels toepassen op een ongelijke situatie is al even onrechtvaardig en discriminatoir als op een gelijke situatie ongelijke regels toepassen.

De onderhoudsgerechtigde werd — behoudens in geval van een conventionele onderhoudsuitkering — voorafgaandelijk een onderhoudsuitkering toegekend door de rechtbank omdat op basis van objectieve gegevens werd geoordeeld dat hij/zij zich in een staat van behoefte bevindt. De onderhoudsgerechtigde is hoofdzakelijk op het onderhoudsgeld aangewezen om te kunnen voorzien in zijn/haar levensonderhoud. Hiermee onderscheidt deze schuldeiser zich van andere schuldeisers zoals een telefoonoperator, een kredietmaatschappij, een verhuurder, de fiscus, en dergelijk meer. Deze schuldeisers bevinden zich meestal in een financieel sterkere positie dan de onderhoudsgerechtigde, de gevolgen van de niet-betaling hebben een grotere weerslag op de financiële toestand van de onderhoudsgerechtigde. De onderhoudsgerechtigde zal zich in veel gevallen zelf moeten wenden tot de sociale bijstand om financieel het hoofd boven water te houden. Maatschappelijk kunnen we toch niet aanvaarden dat de belastingbetaler het gelag betaalt van de onderhoudsplichtige die zijn verplichtingen niet nakomt?

Onderhoudsschulden onderscheiden zich van andere schulden omdat het schulden betreffen die nauw samenhangen met de familiale solidariteit. De familie en het gezin vormen de hoekstenen van onze maatschappij en zijn anno 2009 zeker niet voorbijgestreefd als samenlevingsmodel. Een hernieuwing van deze familiale waarden en normen dringt zich echter op. In een maatschappij die als maar sneller evolueert hebben mensen meer dan ooit nood aan de zekerheid en stabiliteit die een familie kan bieden. De familiale solidariteit kan echter niet louter bestaan uit familiale rechten, er zijn ook familiale verplichtingen die gerespecteerd moeten worden. De familiale solidariteit die de vorm aanneemt van een onderhoudsuitkering is er daar één van. De wetgever moet in deze een duidelijk signaal geven dat het niet respecteren van deze familiale verplichting maatschappelijk niet wordt aanvaard. De betaling van een onderhoudsuitkering werd voorheen reeds dermate belangrijk geacht door de wetgever dat de niet-betaling als een misdrijf wordt gekwalificeerd (*supra*). Het betreft aldus een verplichting die de openbare orde raakt.

D. Portée de la proposition

Les dettes alimentaires occupent une place particulière dans notre société.

L'égalité des créanciers constitue un des principes de base du règlement collectif de dettes. Toutefois, les dettes alimentaires diffèrent fondamentalement des autres dettes, ce qui justifie une distinction entre ces catégories de dettes. Appliquer des règles identiques à une situation différente est tout aussi injuste et discriminatoire que d'appliquer des règles différentes à une situation identique.

Dans le cas du créancier d'aliments — sauf dans l'hypothèse d'une pension alimentaire conventionnelle — le tribunal lui a octroyé préalablement une pension alimentaire parce qu'il a estimé, sur la base de données objectives, que ce dernier se trouvait dans un état de besoin. Le créancier d'aliments dépend principalement de la pension alimentaire pour assurer sa subsistance, ce qui le distingue d'autres créanciers tels qu'un opérateur téléphonique, une société de crédit, un bailleur, le fisc, etc. La situation financière de ces derniers est généralement plus confortable que celle du créancier d'aliments, dont les finances seront davantage mises à mal par le défaut de paiement. Dans de nombreux cas, le créancier d'aliments devra même recourir à l'aide sociale pour pouvoir rester à flot financièrement. Il est quand même socialement inacceptable que le contribuable fasse les frais d'un manquement du débiteur d'aliments.

Les dettes alimentaires se distinguent des autres dettes en ce qu'elles sont étroitement liées à la solidarité familiale. La famille et le ménage sont les pierres angulaires de notre société et constituent un modèle de vie commune qui n'est certainement pas dépassé en 2009. Il s'impose néanmoins de redonner souffle à ces valeurs et à ces normes familiales. Dans une société qui évolue toujours plus vite, les individus ont plus que jamais besoin de la sécurité et de la stabilité que la famille est en mesure de leur offrir. La solidarité familiale n'implique cependant pas uniquement des droits mais aussi des devoirs familiaux qu'il faut respecter. La pension alimentaire, qui est une forme de solidarité familiale, figure au nombre de ces devoirs. En l'espèce, il incombe au législateur d'indiquer clairement que le non-respect de cette obligation familiale n'est pas acceptable socialement. Le législateur a toujours accordé une grande importance au paiement des pensions alimentaires, au point de qualifier le non-paiement d'infraction (*cf. supra*). Il s'agit donc d'une obligation qui touche à l'ordre public.

België heeft zich er zich bovendien met de ratificatie van het Kinderrechtenverdrag, als verdragsluitende staat, uitdrukkelijk toe verbonden om alle passende maatregelen te nemen om het verhaal te waarborgen van uitkeringen tot onderhoud van het kind door de ouders of andere personen die de financiële verantwoordelijkheid voor het kind dragen, zowel binnen de Staat die partij is als vanuit het buitenland. Indiener is van oordeel dat het verhaal van het kind in geval van een collectieve schuldenregeling niet voldoende wordt gegarandeerd. Zeker niet daar waar de rechter over de mogelijkheid beschikt om de achterstallige onderhoudsschulden kwijt te schelden.

De tekst van de wet van juli 1998 betreffende de collectieve schuldenregeling en de mogelijkheid van verkoop uit de hand van de in beslag genomen onroerende goederen formuleert zelf de doelstelling van de wet. Artikel 1675/3, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de aanzuiveringsregeling ertoe strekt de financiële toestand van de schuldenaar te herstellen, met name hem in staat te stellen in de mate van het mogelijke zijn schulden te betalen en tegelijkertijd te waarborgen dat hij zelf en zijn gezin een menswaardig leven kunnen leiden. Wat de wetgever bij de formulering van de doelstelling echter vergeten is te vermelden, is dat de personen die niet langer deel uitmaken van het gezin van de verzoeker, maar ten aanzien van wie een onderhoudsverplichting bestaat, ook recht hebben op een menswaardig leven, bijvoorbeeld de kinderen of de gewezen echtgeno(o)t(e) van de verzoeker (schuldenaar). Door het niet-betalen (meestal reeds gedurende een langere termijn voor het indienen van het verzoek tot collectieve schuldenregeling) van onderhoudsgelden kunnen de kinderen en gewezen echtgeno(o)t(e) van de verzoeker ook in aanzienlijke financiële problemen komen en genoodzaakt zijn om beroep te moeten doen op de sociale bijstand.

Uit armoedeonderzoek blijkt dat maar liefst 36% van de alleenstaande ouders onder de armoedegrens leeft (1). Als we weten dat de belastingdruk voor beroepsactieve alleenstaanden in België bij de absolute wereldtop behoort, waarom zou een alleenstaande gescheiden man of vrouw dan überhaupt nog de moeite doen om werk te zoeken? Door toedoen van allerhande voordelen waarvan uitkeringsgerechtigden genieten is deze alleenstaande werkloze, die bovendien zelf kan instaan voor de opvang van zijn/haar kinderen, meestal beter af dan dan de werkende alleenstaande die buitenschoolse opvang moet zoeken. Uit een studie van het Steunpunt Gelijkekansenbeleid

(1) B. Cantillon, «Armoede in België: over meten, weten, voelen en handelen», in: *De gids op maatschappelijk gebied*, 99:3(2008), blz. 4-12.

En outre, en ratifiant la Convention relative aux droits de l'enfant, la Belgique s'est formellement engagée, en tant qu'État contractant, à prendre toutes les mesures appropriées afin de garantir le recouvrement de la pension alimentaire de l'enfant auprès de ses parents ou des autres personnes qui en sont financièrement responsables, tant sur son territoire qu'à l'étranger. L'auteur estime que le recouvrement au profit de l'enfant n'est pas suffisamment garanti en cas de règlement collectif de dettes, d'autant plus que le juge a la possibilité de remettre les arriérés de dettes alimentaires.

Le texte de la loi de juillet 1998 relative au règlement collectif de dettes et à la possibilité de vente de gré à gré des biens immeubles saisis formule lui-même l'objectif de la loi. L'article 1675/3, alinéa 3, du Code judiciaire dispose que le plan de règlement a pour objet de rétablir la situation financière du débiteur, en lui permettant notamment dans la mesure du possible de payer ses dettes et en lui garantissant simultanément ainsi qu'à sa famille, qu'ils pourront mener une vie conforme à la dignité humaine. Le législateur a toutefois oublié de mentionner dans la formulation de l'objectif que les personnes qui ne font plus partie du ménage du requérant, mais envers lesquelles une obligation d'entretien existe, ont droit, elles aussi, à une vie conforme à la dignité humaine. L'on pense, par exemple, aux enfants ou à l'ex-conjoint(e) du requérant (débiteur). Le non-paiement des pensions alimentaires (qui est généralement bien antérieur à l'introduction de la demande de règlement collectif de dettes) peut également causer d'importants problèmes financiers aux enfants et à l'ex-conjoint(e) du requérant et les contraindre à recourir à l'aide sociale.

Une étude sur la pauvreté révèle que pas moins de 36% des parents isolés vivent sous le seuil de pauvreté (1). Quand on sait que la pression fiscale exercée en Belgique sur les isolés actifs est l'une des plus fortes au monde, on se demande pourquoi un isolé séparé se donnerait encore la peine de chercher du travail. Du fait des divers avantages dont bénéficient les allocataires, un chômeur isolé, qui peut de surcroît assurer lui-même la garde de ses enfants, se trouve généralement dans une meilleure situation qu'un isolé actif qui doit trouver un accueil extrascolaire. Selon une étude du *Steunpunt Gelijkekansenbeleid*, les parents isolés qui ont une faible capacité de

(1) B. Cantillon, «Armoede in België: over meten, weten, voelen en handelen», in: *De gids op maatschappelijk gebied*, 99:3(2008), p. 4-12.

blijkt dat de werkloosheidsval voor alleenstaande ouders met een lage verdien capaciteit bijzonder hoog is (1). Vooral laaggeschoolde vrouwen met jonge kinderen, met geen of slechts beperkte werkervaring, die lange tijd alleenstaand blijven, vormen een risicogroep om in de armoede terecht te komen (2). Dergelijke situatie hypothekeert ook de ontwikkelingskansen van de kinderen om door te stromen naar het hoger onderwijs. Kinderen van alleenstaande ouders, voornamelijk alleenstaande moeders, participeren namelijk veel minder in het hoger onderwijs dan kinderen van tweeoudergezinnen (3).

De democratische rechtstaat is het aan zichzelf verplicht, met het oog op een voldoende geloofwaardigheid van ons gerechtelijk apparaat, om te zorgen dat rechterlijke beslissingen ook effectief worden uitgevoerd. Er anders toe besluiten leidt er immers toe dat er een gevoel van wetteloosheid ontstaat of nog versterkt wordt binnen onze maatschappij. Een moderne rechtstaat, die naam waardig, kan slechts legitiem functioneren wanneer de uitvoerende macht een daadwerkelijk gevolg geeft aan de beslissingen van de rechterlijke macht.

De huidige regelgeving inzake de collectieve schuldenregeling is ook in tegenspraak met de ratio legis van de regeling vervat in artikel 1412 van het Gerechtelijk Wetboek inzake het loonbeslag en de onderhoudsvordering. Het artikel bepaalt dat de grenzen waaronder beslag kan worden gelegd niet gelden wanneer het beslag wordt gelegd wegens onderhoudsverplichtingen. Inderdaad, het inkomen is volledig beslagbaar of voor delegatie vatbaar voor wat een onderhoudsvordering betreft. Door de collectieve schuldenregeling wordt deze regeling echter zo goed als inhoudsloos, de individuele middelen tot tenuitvoerlegging worden immers geschorst. Het is toch niet logisch dat men toelaat dat het volledige inkomen van de onderhoudsplichtige vatbaar is voor beslag en dat deze regel in het kader van een collectieve schuldenregeling niet langer van toepassing is? Zo kan deze regeling immers worden beschouwd als een open invitatie voor de schuldenaar om zijn eigen onvermogen te bewerkstelligen, wat in de praktijk dan ook regelmatig gebeurt.

Om voorgaande redenen wordt in het wetsvoorstel voorzien dat de onderhoudsschuldeisers niet langer in samenloop komen met de andere schuldeisers ingeval

(1) Steunpunt Gelijkekansenbeleid, Consortium Universiteit Antwerpen en Universiteit Hasselt, *De loopbanen en loopbaankansen van alleenstaande ouders*, 2008, 72, http://www.steunpuntgelijkekansen.be/main.aspx?c=*SGK&n=59943.

(2) *Ibidem*, 77.

(3) S. Groenez, I. Van Den Brande en I. Nicaise, *Cijferboek sociale ongelijkheid in het Vlaamse onderwijs — Een verkennend onderzoek op de Panelstudie van Belgische Huishoudens* (onderzoek in opdracht van de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming, in het kader van het programma « Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek »), 2003, 41.

revenus sont particulièrement exposés au piège à l'emploi (1). Les femmes peu qualifiées qui ont de jeunes enfants, qui ont une expérience du travail limitée voire inexistante et qui restent isolées pendant longtemps, sont celles qui risquent le plus de tomber dans la pauvreté (2). Pareille situation hypothèque aussi les perspectives de développement des enfants et leurs chances d'accéder à l'enseignement supérieur. Les enfants de parents isolés, et principalement de mères isolées, sont proportionnellement bien moins nombreux à suivre l'enseignement supérieur que les enfants de familles biparentales (3).

Si l'on veut donner une crédibilité suffisante à notre appareil judiciaire, il faut que l'État de droit démocratique veille à ce que les décisions de justice soient aussi effectivement mises à exécution. Ne pas agir de la sorte contribuerait en effet à créer ou à renforcer un sentiment de non-droit dans notre société. Un État de droit moderne digne de ce nom ne peut fonctionner légitimement que lorsque le pouvoir exécutif donne effectivement suite aux décisions du pouvoir judiciaire.

La réglementation actuelle en matière de règlement collectif de dettes est également en contradiction avec la ratio legis des règles prévues à l'article 1412 du Code judiciaire en matière de saisie sur salaire et de créance alimentaire. Cet article prévoit que les limitations en matière de saisie ne sont pas applicables lorsque la saisie est opérée en raison d'obligations alimentaires. En effet, la totalité du revenu est saisissable ou susceptible de délégation lorsqu'il est question d'une créance alimentaire. Or, le règlement collectif de dettes vide pour ainsi dire ces règles de leur substance, les voies d'exécution individuelles étant en effet suspendues. Il n'est tout de même pas logique d'admettre que le revenu du débiteur d'aliments soit intégralement saisissable et que cette règle ne soit plus applicable dans le cadre d'un règlement collectif de dettes. Il est dès lors permis de considérer cette réglementation comme une invitation manifeste, pour le débiteur, à organiser son insolvabilité, ce qu'il fera d'ailleurs régulièrement dans la pratique.

Pour les motifs précités, la proposition de loi prévoit que les créanciers d'aliments n'entreront plus en concours avec les autres créanciers en cas de règle-

(1) Steunpunt Gelijkekansenbeleid, Consortium Universiteit d'Anvers et Université d'Hasselt, *De loopbanen en loopbaankansen van alleenstaande ouders*, 2008, p. 72, http://www.steunpuntgelijkekansen.be/main.aspx?c=*SGK&n=59943.

(2) *Ibidem*, p. 77.

(3) S. Groenez, I. Van Den Brande et I. Nicaise, *Cijferboek sociale ongelijkheid in het Vlaamse onderwijs — Een verkennend onderzoek op de Panelstudie van Belgische Huishoudens* (étude demandée par le ministre flamand de l'Enseignement et de la Formation, dans le cadre du programme « Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek »), 2003, p. 41.

van een collectieve schuldenregeling. In tegenstelling tot wat nu geldt, geldt deze regel in de procedure van de collectieve schuldenregeling niet enkel voor de toekomstige onderhoudsgelden, maar ook voor de achterstal. De rechter zal ook niet langer de achterstallige onderhoudsgelden kunnen kwijtschelden in het kader van een gerechtelijke aanzuiveringsregeling of bij een volledige kwijtschelding. Door het wetsvoorstel hebben de onderhoudsschuldeisers voorrang bij betaling vanwege de verzoeker (schuldenaar) uit de nog aanwezige middelen of uit toekomstige inkomsten wanneer de schuldenaar opnieuw vermogend zou worden.

Voor een efficiëntere inning en invordering door DAVO worden volgende wijzigingen voorgesteld :

Er wordt voorzien in een sanctie indien de onderhoudsplichtige nalaat te reageren binnen de termijn van 15 dagen na kennisgeving van de aanvraag tot tegemoetkoming voorzien in artikel 8 van de wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën. De gegevens vermeld in de aanvraag tot tegemoetkoming worden in dergelijk geval geacht overeen te stemmen met de werkelijkheid. De onderhoudsplichtige kan deze gegevens vermeld in de aanvraag tot tegemoetkoming nog altijd aanvechten na het verstrijken van de antwoordtermijn van 15 dagen indien hij aantoonde dat er sprake is van overmacht of kwade trouw vanwege de onderhoudsgerechtigde. Men denke bijvoorbeeld aan een langdurige ziekte of wanneer de onderhoudsgerechtigde opzettelijk een hoger achterstal opgeeft dan waar hij/zij recht op heeft. De kennisgeving van de aanvraag tot tegemoetkoming vermeldt uitdrukkelijk op een voor de onderhoudsplichtige eenvoudige en verstaanbare taal, los van de andere tekst, in een voldoende groot lettertype en in het vet gedrukt de gevolgen van het niet reageren op de kennisgeving binnen de termijn van 15 dagen.

Uit het verslag van de evaluatiecommissie van de DAVO blijkt immers dat ongeveer een derde van de onderhoudsplichtigen niet tijdig reageert alhoewel ze soms wel over betalingsbewijzen beschikken. De DAVO kan deze bewijzen niet naast zich neerleggen aangezien de rechter ze zal aanvaarden in geval van een procedure. Dit heeft veel tijdsverlies tot gevolg en soms moet een deel van de aanvraagprocedure herbegonnen worden (1). De sanctie voorzien in het artikel moet het verloop van de dossiers bij de DAVO aanzienlijk versnellen.

Het artikel 10, § 2, van de wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën bepaalt dat de kennisgeving van de DAVO, dat zij in de plaats van de

ment collectif de dettes. Contrairement à ce qui prévaut actuellement, dans la procédure de règlement collectif de dettes, cette règle s'applique non seulement aux pensions alimentaires futures, mais aussi aux arriérés. Le juge ne pourra plus non plus remettre les arriérés de pensions alimentaires dans le cadre d'un plan de règlement judiciaire ou d'une remise de dettes totale. La proposition de loi prévoit que les créanciers d'aliments devront être payés par priorité par le requérant (débitéur) sur les moyens encore disponibles, ou sur les recettes à venir pour le cas où le débiteur redeviendrait solvable.

Les modifications suivantes sont proposées pour améliorer l'efficacité des perceptions et recouvrements effectués par le SECAL :

Une sanction est prévue dans le cas où le débiteur d'aliments omet de réagir dans le délai de quinze jours à partir de la notification de la demande d'intervention prévue par l'article 8 de la loi du 21 février 2003 créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances. Dans un tel cas, les éléments énoncés dans la demande d'intervention sont réputés correspondre à la réalité. Le débiteur d'aliments peut encore les contester après l'expiration du délai de réponse de quinze jours s'il établit l'existence d'un cas de force majeure ou d'une mauvaise foi de la part du créancier d'aliments. L'on songe par exemple à une maladie de longue durée ou à l'hypothèse dans laquelle le créancier d'aliments déclare délibérément des arriérés plus élevés que ceux auxquels il a droit. La notification de la demande d'intervention énonce explicitement, dans un langage simple et compréhensible pour le débiteur d'aliments, séparément du reste du texte, dans une police de caractères suffisamment grande et en gras, les conséquences d'une absence de réaction à la notification dans le délai de quinze jours.

Il ressort en effet du rapport de la Commission d'évaluation du SECAL qu'environ un tiers des débiteurs d'aliments ne réagissent pas à temps, bien qu'ils disposent parfois de preuves de paiement. Le SECAL ne peut passer outre à ces preuves étant donné que le juge les acceptera en cas de recours. Cela entraîne souvent des pertes de temps considérables, et il faut parfois recommencer une partie de la procédure de demande (1). La sanction prévue par l'article proposé permettra d'accélérer considérablement l'avancement des dossiers au sein du SECAL.

L'article 10, § 2, de la loi du 21 février 2003 créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances dispose que la notification par laquelle le SECAL informe le débiteur d'aliments qu'il procède à

(1) Evaluatiecommissie DAVO, *Evaluatieverslag 2008*, blz. 55.

(1) Commission d'évaluation du SECAL, *Rapport d'évaluation 2008*, p. 55.

onderhoudsgerechtigde overgaat tot de inning en invordering, in voorkomend geval als ingebrekestelling geldt. Er wordt in artikel 10, § 2 een nieuw derde lid ingevoegd dat ertoe strekt om met de kennisgeving die geldt als ingebrekestelling ook de termijn voor de berekening van de nalatigheidsinteressen te laten lopen. Voor de berekening van de nalatigheidsinteressen wordt de wettelijke interestvoet in burgerlijke zaken in aanmerking genomen. De DAVO zelf stelt voor om een dergelijke bepaling in te voeren om mogelijke discussies te vermijden (1).

In het artikel 16 van dezelfde wet wordt paragraaf 2 opgeheven. Hierdoor worden de invorderingsmogelijkheden van de onderhoudsgerechtigde en de DAVO gelijkgeschakeld. Artikel 1412 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de loongrenzen voorzien in artikel 1409 Ger.W. waaronder geen beslag kan worden gelegd niet gelden wanneer het beslag wordt gelegd wegens onderhoudsverplichtingen. Artikel 16, § 2, van de wet van 21 februari 2003 verhindert de DAVO om in te vorderen beneden de grenzen van het leefloon. Hierbij rijzen twee problemen. Ten eerste varieert het leefloon volgens de persoonlijke situatie van de onderhoudsplichtige en is het voor de DAVO praktisch onmogelijk om het bedrag van het leefloon zelf te berekenen. Ten tweede kan het zijn dat een onderhoudsplichtige van verschillende instellingen vergoedingen of toelagen geniet waarvan het afzonderlijk bedrag telkens lager ligt dan het leefloon, maar samengenomen het leefloon overstijgen (2). Ten slotte blijkt dat de DAVO er onder meer door deze beperking niet in slaagt om een hoog percentage van betaalde voorschotten en achterstallen in te vorderen (3). Om deze redenen schaft het artikel de beperking, bepaald in artikel 16, § 2, van deze wet af.

Er wordt een nieuw artikel 13/1 ingevoegd. Hiermee wordt de wettelijke basis gecreëerd voor de DAVO om een afbetalingsregeling toe te staan aan de onderhoudsplichtige. In sommige gevallen is het immers voordeliger om een afbetalingsregeling te voorzien waarbij de onderhoudsplichtige over een langere termijn de betaalde voorschotten en achterstallen terugbetaalt aan de DAVO (4). Een gedwongen invordering zal in dergelijke gevallen waarschijnlijk toch niet het beoogde effect teweeg brengen. Voor de DAVO is het vanzelfsprekend beter om iets te ontvangen, al is het maar een klein bedrag, dan niets. Er worden duidelijke eisen gesteld aan het verkrijgen van een afbetalingsregeling. De Dienst voor alimentatievorderingen kan aan de onderhoudsplichtige slechts een afbetalingsregeling voorstellen indien :

(1) *Ibid.*

(2) *Ibid.*, blz. 56.

(3) Evaluatiecommissie DAVO, *Evaluatieverslag 2008*, blz. 51.

(4) Zie hiervoor Evaluatiecommissie DAVO, *Evaluatieverslag 2008*, blz. 55.

la perception et au recouvrement en lieu et place du créancier d'aliments tient lieu, le cas échéant, de mise en demeure. Il est inséré, dans l'article 10, § 2, un alinéa 3 nouveau visant à faire en sorte que la notification valant mise en demeure fasse également courir le délai de calcul des intérêts de retard. Pour le calcul de ces intérêts, on se base sur le taux d'intérêt légal en matière civile. Le SECAL propose lui-même d'insérer une telle disposition afin d'éviter d'éventuelles discussions (1).

À l'article 16 de la même loi, le § 2 est abrogé. Les possibilités de recouvrement du créancier d'aliments et du SECAL sont ainsi mises sur un pied d'égalité. L'article 1412 du Code judiciaire dispose que les limites salariales, prévues par l'article 1409 du même Code, en dessous desquelles aucune saisie ne peut être pratiquée ne s'appliquent pas lorsque la saisie est pratiquée en raison d'obligations alimentaires. L'article 16, § 2, de la loi du 21 février 2003 empêche le SECAL d'effectuer un recouvrement en dessous des limites du revenu d'intégration. Deux problèmes se posent à cet égard. Premièrement, le revenu d'intégration varie selon la situation personnelle du débiteur d'aliments et il est pratiquement impossible pour le SECAL de déterminer lui-même le montant du revenu d'intégration. Deuxièmement, il se peut que le débiteur d'aliments bénéficie, auprès de différents organismes, d'indemnités ou allocations dont les montants pris séparément sont inférieurs au revenu d'intégration mais, pris ensemble, dépassent le revenu d'intégration (2). Enfin, il s'avère que le SECAL ne parvient pas, notamment en raison de cette limitation, à recouvrer un pourcentage élevé d'avances payées et d'arriérés (3). C'est pour ces raisons que l'article supprime la limitation prévue à l'article 16, § 2, de la loi en question.

Il est inséré un article 13/1, nouveau, créant la base légale qui permet au SECAL d'accorder un plan d'apurement au débiteur d'aliments. En effet, il est plus avantageux, dans certains cas, de prévoir un plan d'apurement offrant au débiteur d'aliments un plus long délai pour rembourser au SECAL les avances payées et les arriérés (4). Il est vrai qu'en pareil cas, un recouvrement forcé ne produira probablement pas l'effet escompté. Pour le SECAL, il va de soi qu'il vaut mieux recevoir quelque chose, fût-ce un montant minime, plutôt que rien du tout. L'octroi d'un plan d'apurement est soumis à des exigences précises. Le Service des créances alimentaires ne peut proposer un plan d'apurement au débiteur d'aliments que s'il satisfait aux conditions suivantes :

(1) *Ibid.*

(2) *Ibid.*, p. 56.

(3) Commission d'évaluation du SECAL, *Rapport d'évaluation 2008*, p. 51.

(4) Commission d'évaluation du SECAL, *Rapport d'évaluation 2008*, p. 55.

1° de onderhoudsplichtige zijn lasten niet onrechtmatig heeft verhoogd of zijn baten heeft verminderd;

2° de onderhoudsplichtige zijn onvermogen niet heeft bewerkt;

3° de onderhoudsplichtige geen bewust valse verklaringen heeft afgelegd;

4° er een realistisch vooruitzicht bestaat dat de voorschotten en de achterstallen binnen een redelijke termijn kunnen worden terugbetaald.

Indien de onderhoudsplichtige de afbetalingsregeling niet naleeft herwint de Dienst voor alimentatievorderingen natuurlijk de mogelijkheid om de voorschotten en achterstallen gedwongen in te vorderen door middel van een dwangbevel. De minister van Financiën wordt gemachtigd om de nadere regels te bepalen voor de toekenning, de uitvoering en de beëindiging van de afbetalingsregeling.

E. Parlementair initiatief inzake objectieve berekening onderhoudsbijdragen

Op 11 juni 2009 nam de Kamer van volksvertegenwoordigers het wetsontwerp ter bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen aan na amendering in commissie (1). Na amendering werd in de definitieve tekst een bepaling (art. 4 nieuw) opgenomen waardoor een artikel 203ter wordt ingevoegd (2):

« Art. 203ter. Indien de schuldenaar een van de verplichtingen opgelegd bij de artikelen 203, 203bis, 205, 207, 336 of 353-14, van dit Wetboek of de krachtens artikel 1288, eerste lid, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek of de krachtens een notariële of gehomologeerde overeenkomst tussen partijen aangegane verbintenis niet nakomt, kan de schuldeiser, onverminderd het recht van derden, zich voor de vaststelling van het bedrag van de uitkering en voor de tenuitvoerlegging van het vonnis doen machtigen om, met uitsluiting van voornoemde schuldenaar, onder de voorwaarden en binnen de grenzen door het vonnis gesteld, de inkomsten van deze laatste of iedere andere hem door een derde verschuldigde geldsom te ontvangen.

In alle geval staat de rechter de machtiging toe indien de onderhoudsplichtige zich gedurende twee, al dan niet opeenvolgende, termijnen in de loop van twaalf maanden die aan het indienen van het verzoekschrift voorafgaan, geheel of ten dele onttrokken heeft aan zijn verplichting tot betaling van levensonderhoud. »

(1) Voor de oorspronkelijke tekst van het wetsvoorstel, zie: Parl. St., Kamer, nr. 52-899/001. Het wetsontwerp is op het ogenblik van de redactie van huidig wetsvoorstel nog in bespreking in de Senaat.

(2) Parl. St. Kamer, nr. 52-899/006.

1° le débiteur d'aliments n'a pas fautivement augmenté son passif ou diminué son actif;

2° le débiteur d'aliments n'a pas organisé son insolvabilité;

3° le débiteur d'aliments n'a pas fait sciemment de fausses déclarations;

4° il existe une perspective réaliste que les avances et les arriérés puissent être remboursés dans un délai raisonnable.

Si le débiteur d'aliments ne respecte pas le plan d'apurement, le Service des créances alimentaires évidemment toujours la possibilité de recouvrer les avances et les arriérés de manière forcée par le biais d'une contrainte. Le ministre des Finances est autorisé à définir les modalités d'octroi, d'exécution et de résiliation du plan d'apurement.

E. Initiative parlementaire visant à objectiver le calcul des contributions alimentaires

Le 11 juin 2009, la Chambre des représentants a adopté, après l'avoir amendé en commission, le projet de loi visant à promouvoir une objectivation du calcul des contributions alimentaires des père et mère au profit de leurs enfants (1). Après amendement, le texte définitif a été complété par une disposition (art. 4, nouveau) insérant un article 203ter rédigé comme suit (2):

« Art. 203ter. À défaut pour le débiteur de satisfaire aux obligations régies par les articles 203, 203bis, 205, 207, 336 ou 353-14, du présent Code ou à l'engagement pris en vertu de l'article 1288, alinéa 1er, 3°, du Code judiciaire ou d'une convention notariée ou homologuée entre parties, le créancier peut, sans préjudice du droit des tiers, pour la fixation du montant de la pension et pour l'exécution du jugement, se faire autoriser à percevoir, à l'exclusion dudit débiteur, dans les conditions et les limites que le jugement fixe, les revenus de celui-ci ou toute autre somme à lui due par un tiers.

En tout état de cause, le juge accorde l'autorisation lorsque le débiteur d'aliments s'est soustrait à son obligation de paiement des aliments en tout ou en partie, pour deux termes, consécutifs ou non, au cours des douze mois qui précèdent le dépôt de la requête. »

(1) Pour le texte initial de la proposition de loi, voir: *Doc. parl.*, Chambre, n° 52-899/001. Au moment de la rédaction de la présente proposition de loi, le projet de loi était encore en discussion au Sénat.

(2) *Doc. parl.*, Chambre, n° 52-899/006.

Dit artikel bepaalt dat de rechter een machtiging tot loondelegatie kan toestaan indien de onderhoudsplichtige gedurende twee maanden in de loop van twaalf maanden heeft nagelaten om het onderhoudsgeld te betalen (1). Bij loondelegatie wordt het verschuldigde onderhoudsgeld rechtstreeks door de schuldenaar van de onderhoudsplichtige (meestal betreft het de werkgever van de onderhoudsplichtige) aan de onderhoudsgerechtigde betaald.

De voorgestelde regeling in het wetsvoorstel werkt aanvullend op het voornoemde wetsontwerp.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Wijziging van het Gerechtelijk Wetboek

Artikel 2

Dit artikel houdt de onderhoudsschulden buiten de samenloop van de schulden in geval van een beschikking van toelaatbaarheid van de collectieve schuldenregeling. Op deze wijze worden de middelen tot tenuitvoerlegging van de onderhoudsschuldeiser niet geschorst en kunnen er eventuele nieuwe middelen tot tenuitvoerlegging worden ingesteld. De schuldbemiddelaar zal er rekening mee moeten houden bij het opstellen van een ontwerp van minnelijke aanzuivering dat de onderhoudsschulden voorrang genieten en uitbetaald moeten worden voor de andere schulden.

Bovendien laat het de verzoeker van de collectieve schuldenregeling toe om voortaan naast de toekomstige vervallen onderhoudsschulden ook de achterstallige onderhoudsschulden te betalen in geval van een collectieve schuldenregeling. De verzoeker (schuldenaar) is zelfs verplicht om deze onderhoudsschuld te betalen, ook in het geval zich een collectieve schuldenregeling voordoet (2).

Artikel 3

In geval de rechter aanvullende maatregelen oplegt in de vorm van de kwijtschelding van schulden, worden alle goederen van de verzoeker (schuldenaar) te gelde gemaakt. Het saldo van de schulden maakt het voorwerp uit van een aanzuiveringsregeling. Deze aanzuiveringsregeling moet worden gevolgd, behalve voor wat de lopende onderhoudsschulden betreft. De verzoeker (schuldenaar) moet deze lopende onderhoudsschulden betalen zonder rekening te houden met de aanzuiveringsregeling. Het artikel voorziet dat deze uitzondering voortaan ook geldt voor de achterstallige onderhoudsschulden.

(1) Dat is dezelfde voorwaarde die wordt gesteld om in aanmerking te komen voor een tussenkomst van de DAVO.

(2) Zie hiervoor: S. Brouwers, « Alimentatie », in: *APR*, 2009, p. 94-95, randnr. 172.

Cet article prévoit que le juge accorde une autorisation de délégation de salaire lorsque le débiteur d'aliments a négligé de payer la pension alimentaire pendant deux mois au cours d'une période de douze mois (1). En cas de délégation de salaire, la pension alimentaire due est versée directement au créancier d'aliments par le débiteur du débiteur d'aliments (généralement son employeur).

Les règles suggérées dans la proposition de loi viennent compléter le projet de loi précité.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Modification du Code judiciaire

Article 2

Cet article exclut les dettes alimentaires du concours de dettes en cas de décision d'admissibilité du règlement collectif de dettes. De cette manière, les voies d'exécution du créancier d'aliments ne sont pas suspendues et de nouvelles voies d'exécution peuvent éventuellement être introduites. Lors de l'établissement du projet de plan de règlement amiable, le médiateur de dettes devra tenir compte du fait que les dettes alimentaires sont prioritaires et doivent être payées avant les autres dettes.

En outre, cet article permet au requérant du règlement collectif de dettes de payer désormais non seulement les dettes alimentaires encore à échoir, mais aussi les arriérés de dettes alimentaires en cas de règlement collectif de dettes. Le requérant (débiteur) est même obligé de payer ces dettes alimentaires, y compris en cas d'admission au règlement collectif de dettes (2).

Article 3

Lorsque le juge impose des mesures complémentaires sous la forme d'une remise de dettes, tous les biens saisissables du requérant (débiteur) sont réalisés. Le solde des dettes fait l'objet d'un plan de règlement qui doit être respecté, sauf pour les dettes alimentaires en cours. Celles-ci doivent être payées par le requérant (débiteur) sans tenir compte du plan de règlement. L'article proposé prévoit que cette exception concerne désormais aussi les arriérés de dettes alimentaires.

(1) Le droit à une intervention du SECAL est soumis à la même condition.

(2) Voir: S. Brouwers, « Alimentatie », in: *APR*, 2009, p. 94-95, note marginale 172.

De mogelijkheid voor de rechter om kwijtschelding te verlenen voor onderhoudsgelden wordt ingeperkt. Momenteel is voorzien dat enkel toekomstige onderhoudsgelden geen voorwerp kunnen uitmaken van een rechterlijke kwijtschelding. Door dit artikel is het ook niet langer mogelijk om achterstallige onderhoudsgelden kwijt te schelden.

Wijziging van de wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën

Artikel 4

Het artikel voorziet een sanctie indien de onderhoudsplichtige nalaat te reageren binnen de termijn van 15 dagen na kennisgeving van de aanvraag tot tegemoetkoming voorzien in artikel 8 van de wet van 21 februari 2003. De gegevens vermeld in de aanvraag tot tegemoetkoming worden geacht overeen te stemmen met de werkelijkheid. De onderhoudsplichtige kan deze gegevens vermeld in de aanvraag tot tegemoetkoming nog altijd aanvechten na de periode van 15 dagen indien hij aantoont dat er sprake is van overmacht of kwade trouw vanwege de onderhoudsgerechtigde. Men denke bijvoorbeeld aan een langdurige ziekte of wanneer de onderhoudsgerechtigde opzettelijk een hoger achterstal opgeeft dan waar hij/zij recht op heeft. De kennisgeving van de aanvraag tot tegemoetkoming vermeldt uitdrukkelijk op een voor de onderhoudsplichtige eenvoudige en verstaanbare taal, los van de andere tekst, in een voldoende groot lettertype en in het vet gedrukt de gevolgen van het niet reageren op de kennisgeving binnen de termijn van 15 dagen.

Uit het verslag van de evaluatiecommissie van de DAVO blijkt immers dat ongeveer een derde van de onderhoudsplichtigen niet tijdig reageert alhoewel ze soms wel over betalingsbewijzen beschikken. De DAVO kan deze bewijzen niet naast zich neerleggen aangezien de rechter ze zal aanvaarden in geval van een procedure. Dit heeft veel tijdsverlies tot gevolg en soms moet een deel van de aanvraagprocedure herbegonnen worden (1). De sanctie voorzien in het artikel moet het verloop van de dossiers bij de DAVO aanzienlijk versnellen.

Artikel 5

Artikel 10, § 2, bepaalt dat de kennisgeving van de DAVO, dat zij in de plaats van de onderhoudsgerechtigde overgaat tot de inning en invordering, in voorkomend geval als ingebrekestelling geldt.

Het nieuwe lid strekt ertoe om met de kennisgeving die geldt als ingebrekestelling ook de termijn voor de

(1) Evaluatiecommissie DAVO, *Evaluatieverslag 2008*, blz. 55.

La possibilité qu'a le juge d'accorder une remise pour les dettes alimentaires est ainsi limitée. Le Code judiciaire prévoit actuellement que seules les dettes alimentaires non échues ne peuvent pas faire l'objet d'une remise par le juge. En vertu de l'article proposé, il en ira désormais de même pour les arriérés de dettes alimentaires.

Modification de la loi du 21 février 2003 créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances

Article 4

Cet article prévoit une sanction au cas où le débiteur d'aliments omet de réagir dans le délai de 15 jours suivant la notification de la demande d'intervention visée à l'article 8 de la loi du 21 février 2003. Les éléments mentionnés dans la demande d'intervention sont censés correspondre à la réalité. Le débiteur d'aliments peut encore contester ces éléments indiqués dans la demande d'intervention après l'expiration du délai de 15 jours s'il démontre l'existence d'un cas de force majeure ou la mauvaise foi du créancier d'aliments. L'on songe par exemple à une maladie de longue durée ou à l'hypothèse dans laquelle le créancier d'aliments déclare délibérément des arriérés plus élevés que ceux auxquels il peut prétendre. Les conséquences d'une absence de réaction à la notification dans le délai de 15 jours sont indiquées explicitement dans la notification de la demande d'intervention, dans un langage simple et compréhensible pour le débiteur d'aliments, séparément du reste du texte, dans une police de caractères suffisamment grande et en gras.

Il ressort en effet du rapport de la Commission d'évaluation du SECAL qu'environ un tiers des débiteurs d'aliments ne réagissent pas à temps, bien qu'ils disposent parfois de preuves de paiement. Le SECAL ne peut passer outre à ces preuves étant donné que le juge les acceptera en cas de recours. Cela entraîne souvent des pertes de temps considérables et il faut parfois recommencer une partie de la procédure de demande (1). La sanction prévue par l'article proposé permettra d'accélérer considérablement l'avancement des dossiers au sein du SECAL.

Article 5

L'article 10, § 2, prévoit que la notification par laquelle le SECAL, informe le débiteur d'aliments qu'il procède à la perception et au recouvrement en lieu et place du créancier d'aliments vaut mise en demeure le cas échéant.

L'alinéa proposé vise à faire en sorte que la notification valant mise en demeure ait également

(1) Commission d'évaluation du SECAL, *Rapport d'évaluation 2008*, p. 55.

berekening van de nalatigheidsinteressen te laten lopen. Voor het berekenen van de nalatigheidsinteressen wordt de wettelijke interestvoet in burgerlijke zaken in aanmerking genomen. De DAVO zelf stelt voor om een dergelijke bepaling in te voeren om mogelijke discussies te vermijden (1).

Artikel 6

In artikel 16 wordt paragraaf 2 opgeheven. Hierdoor worden de invorderingsmogelijkheden van de onderhoudsgerechtigde en de DAVO gelijkgeschakeld. Artikel 1412 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de loongrenzen voorzien in artikel 1409 van het Gerechtelijk Wetboek waaronder geen beslag kan worden gelegd niet gelden wanneer het beslag wordt gelegd wegens onderhoudsverplichtingen. Artikel 16, § 2, verhindert de DAVO om in te vorderen beneden de grenzen van het leefloon. Hierbij rijzen twee problemen. Ten eerste varieert het leefloon volgens de persoonlijke situatie van de onderhoudsplichtige en is het voor DAVO praktisch onmogelijk om het bedrag van het leefloon zelf te berekenen. Ten tweede kan het zijn dat een onderhoudsplichtige van van verschillende instellingen vergoedingen of toelagen geniet waarvan het afzonderlijk bedrag telkens lager ligt dan het leefloon, maar samen genomen het leefloon overstijgen (2). Ten slotte blijkt dat de DAVO er onder meer door deze beperking niet in slaagt om een hoog percentage van betaalde voorschotten en achterstallen in te vorderen (3). Om deze redenen schaft het artikel de beperking, voorzien in artikel 16, § 2, af.

Artikel 7

Er wordt een nieuw artikel 13/1 in de wet ingevoegd. Hiermee wordt de wettelijke basis gecreëerd voor de DAVO om een afbetalingsregeling toe te staan aan de onderhoudsplichtige. In sommige gevallen is het immers voordeliger om een afbetalingsregeling te voorzien waarbij de onderhoudsplichtige over een langere termijn de betaalde voorschotten en achterstallen terugbetaalt aan de DAVO (4). Een gedwongen invordering zal in dergelijke gevallen waarschijnlijk toch niet het beoogde effect teweeg brengen. Voor de DAVO is het vanzelfsprekend beter om iets te ontvangen, al is het maar een klein bedrag, dan niets. Er worden duidelijke eisen gesteld aan het verkrijgen van een afbetalingsregeling. De Dienst voor alimentatievorderingen kan aan de onderhoudsplichtige een slechts een afbetalingsregeling voorstellen indien :

(1) *Ibid.*

(2) *Ibid.*, blz. 54.

(3) *Ibid.*, blz. 51.

(4) *Ibid.*, blz. 55.

pour effet de faire courir le délai prévu pour le calcul des intérêts de retard. Ceux-ci sont calculés sur la base du taux d'intérêt légal en matière civile. Le SECAL propose lui-même d'ajouter pareille disposition afin d'éviter les discussions éventuelles (1).

Article 6

Le § 2 de l'article 16 est supprimé. Les possibilités de recouvrement du créancier d'aliments et du SECAL sont ainsi mises sur un pied d'égalité. L'article 1412 du Code judiciaire dispose que les limites salariales, prévues par l'article 1409 du même Code, en dessous desquelles aucune saisie ne peut être pratiquée, ne s'appliquent pas lorsque la saisie est pratiquée en raison d'obligations alimentaires. L'article 16, § 2, de la loi en question empêche le SECAL d'effectuer un recouvrement en dessous des limites du revenu d'intégration. Deux problèmes se posent à cet égard. Premièrement, le revenu d'intégration varie selon la situation personnelle du débiteur d'aliments et il est pratiquement impossible pour le SECAL de déterminer lui-même le montant du revenu d'intégration. Deuxièmement, il se peut que le débiteur d'aliments bénéficie auprès de différents organismes, d'indemnités ou d'allocations dont les montants pris séparément sont inférieurs au revenu d'intégration mais, pris ensemble, dépassent le revenu d'intégration (2). Enfin, il s'avère que le SECAL ne parvient pas, notamment en raison de cette limitation, à recouvrer un pourcentage élevé d'avances et d'arriérés (3). C'est pour ces raisons que l'article supprime la limitation prévue à l'article 16, § 2, de la loi du 21 février 2003.

Article 7

Il est inséré dans la loi un nouvel article 13/1 créant la base légale qui permet au SECAL d'accorder un plan d'apurement au débiteur d'aliments. En effet, il est plus avantageux, dans certains cas, de prévoir un plan d'apurement offrant au débiteur d'aliments un plus long délai pour rembourser au SECAL les avances payées et les arriérés (4). Il est vrai qu'en pareil cas, un recouvrement forcé ne produira probablement pas l'effet escompté. Pour le SECAL, il va de soi qu'il vaut mieux recevoir quelque chose, fût-ce un montant minime, plutôt que rien du tout. L'octroi d'un plan d'apurement est soumis à des exigences précises. Le Service des créances alimentaires ne peut proposer un plan d'apurement au débiteur d'aliments que si :

(1) *Ibid.*

(2) *Ibid.*, p. 54.

(3) *Ibid.*, p. 51.

(4) *Ibid.*, p. 55.

1° de onderhoudsplichtige zijn lasten niet onrechtmatig heeft verhoogd of zijn baten heeft verminderd;

2° de onderhoudsplichtige zijn onvermogen niet heeft bewerkt;

3° de onderhoudsplichtige geen bewust valse verklaringen heeft afgelegd;

4° er een realistisch vooruitzicht bestaat dat de voorschotten en de achterstallen binnen een redelijke termijn kunnen worden terugbetaald.

Indien de onderhoudsplichtige de afbetalingsregeling niet naleeft herwint de Dienst voor alimentatievorderingen natuurlijk de mogelijkheid om de voorschotten en achterstallen gedwongen in te vorderen door middel van een dwangbevel.

Els SCHELFHOUT.
Pol VAN DEN DRIESSCHE.
Wouter BEKE.

*
* *

1° le débiteur d'aliments n'a pas fautivement augmenté son passif ou diminué son actif;

2° le débiteur d'aliments n'a pas organisé son insolvabilité;

3° le débiteur d'aliments n'a pas fait sciemment de fausses déclarations;

4° il existe une perspective réaliste que les avances et les arriérés puissent être remboursés dans un délai raisonnable.

Si le débiteur d'aliments ne respecte pas le plan d'apurement, le Service des créances alimentaires récupère évidemment la possibilité de recouvrer les avances et les arriérés de manière forcée au moyen d'une contrainte.

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 1675/7 van het Gerechtelijk Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de woorden «,met uitzondering van de onderhoudsschulden,» ingevoegd tussen de woorden «Onverminderd de toepassing van § 3, doet de beschikking van toelaatbaarheid» en de woorden «een toestand van samenloop ontstaan tussen de schuldeisers».

2° in paragraaf 3, tweede streepje, worden de woorden «voor zover deze geen achterstallen betreft.» opgeheven.

Art. 3

In artikel 1675/13 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, tweede streepje, wordt het woord «lopende» opgeheven.

2° in paragraaf 3, tweede streepje, worden de woorden «die niet vervallen zijn op de dag van de uitspraak houdende vaststelling van de gerechtelijke aanzuiveringsregeling.» opgeheven.

Art. 4

Artikel 8 van de wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën wordt aangevuld met een lid, luidende:

«Indien de onderhoudsplichtige, behoudens in geval van overmacht of kwade trouw van de onderhoudsgerechtigde, niet aantoonde dat hij de gerechtelijke beslissing of de overeenkomst als bedoeld in artikel 1288, 3° of 4°, van het Gerechtelijk Wetboek regelmatig heeft uitgevoerd of dat de door de onderhoudsgerechtigde ingeroepen titel van de alimentatievordering niet meer actueel is, worden de gegevens in de aanvraag geacht overeen te stemmen met de werkelijkheid. Het aangetekend schrijven vermeldt uitdrukkelijk deze wettelijke verplichting in een voor

PROPOSITION DE LOI Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Dans l'article 1675/7 du Code judiciaire, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, les mots «, sauf en ce qui concerne les dettes alimentaires,» sont insérés entre les mots «la décision d'admissibilité fait naître une situation de concours entre les créanciers» et les mots «et a pour conséquence la suspension du cours des intérêts»;

2° dans le § 3, deuxième tiret, les mots «mais à l'exception des arriérés de celle-ci» sont supprimés.

Art. 3

Dans l'article 1675/13 du même Code, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, alinéa 1er, deuxième tiret, les mots «en cours» sont supprimés;

2° dans le § 3, premier tiret, les mots «non échues au jour de la décision arrêtant le plan de règlement judiciaire» sont supprimés.

Art. 4

L'article 8 de la loi du 21 février 2003 créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances est complété par un alinéa rédigé comme suit:

«Si le débiteur d'aliments ne démontre pas, sauf en cas de force majeure ou de mauvaise foi du créancier d'aliments, qu'il a exécuté régulièrement la décision judiciaire ou la convention visée à l'article 1288, 3° ou 4°, du Code judiciaire ou que le titre de la créance alimentaire invoqué par le créancier d'aliments n'est plus actuel, les éléments indiqués dans la demande sont censés correspondre à la réalité. Cette obligation légale est mentionnée explicitement au bas de la lettre recommandée dans un langage simple et compréhensible pour le débiteur d'aliments, séparément du reste

de onderhoudsplichtige eenvoudige en verstaanbare taal, los van de andere tekst, in een voldoende groot lettertype en in het vet gedrukt onderaan het aangekend schrijven.»

Art. 5

Artikel 10, § 2, van dezelfde wet wordt aangevuld met een lid, luidende:

«De kennisgeving als bedoeld in het eerste lid heeft de aanvang van de termijn voor de berekening van de nalatighedsinteressen tot gevolg. Voor het berekenen van de nalatighedsinteressen wordt de wettelijke interestvoet in burgerlijke zaken in aanmerking genomen.»

Art. 6

In artikel 16 van dezelfde wet wordt paragraaf 2 opgeheven.

Art. 7

In dezelfde wet wordt een artikel 13/1 ingevoegd, luidende:

«Art. 13/1. De Dienst voor alimentatievorderingen kan aan de onderhoudsplichtige een afbetalingsregeling voorstellen indien:

1° de onderhoudsplichtige zijn lasten niet onrechtmatig heeft verhoogd of zijn baten heeft verminderd;

2° de onderhoudsplichtige zijn onvermogen niet heeft bewerkt;

3° de onderhoudsplichtige geen bewust valse verklaringen heeft afgelegd;

4° er een realistisch vooruitzicht bestaat dat de voorschotten en de achterstallen binnen een redelijke termijn kunnen worden terugbetaald.

Indien de onderhoudsplichtige de afbetalingsregeling als bepaald in het eerst lid niet naleeft herwint de Dienst voor alimentatievorderingen haar invorderingsrecht overeenkomstig artikel 13.»

26 oktober 2009.

Els SCHELFHOUT.
Pol VAN DEN DRIESSCHE.
Wouter BEKE.

du texte, dans une police de caractères suffisamment grande et en gras.»

Art. 5

L'article 10, § 2, de la même loi, est complété par un alinéa rédigé comme suit:

«La notification visée à l'alinéa 1er fait courir le délai pour le calcul des intérêts de retard. Ceux-ci sont calculés sur la base du taux d'intérêt légal en matière civile.»

Art. 6

Dans l'article 16 de la même loi, le § 2 est abrogé.

Art. 7

Il est inséré dans la même loi un article 13/1 rédigé comme suit:

«Art. 13/1. Le Service des créances alimentaires peut proposer un plan d'apurement au débiteur d'aliments si:

1° le débiteur d'aliments n'a pas fautivement augmenté son passif ou diminué son actif;

2° le débiteur d'aliments n'a pas organisé son insolvabilité;

3° le débiteur d'aliments n'a pas fait sciemment de fausses déclarations;

4° il existe une perspective réaliste que les avances et les arriérés puissent être remboursés dans un délai raisonnable.

Si le débiteur d'aliments ne respecte pas le plan d'apurement visé à l'alinéa 1er, le Service des créances alimentaires récupère son droit de recouvrement conformément à l'article 13.»

26 octobre 2009.